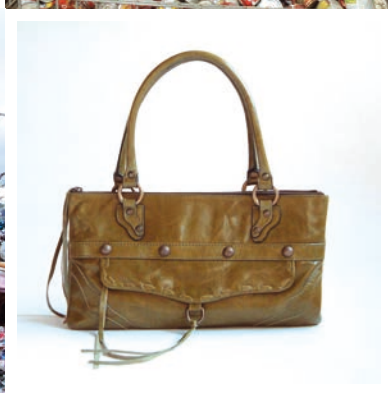

ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΕΔΙΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ «Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΩΝ ΧΑΜΕΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ»

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2009

ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΕΔΙΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ

«Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΩΝ ΧΑΜΕΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ»

Το **ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΕΔΙΟΥ** δημιουργήθηκε για τις ανάγκες του εκπαιδευτικού προγράμματος του Κ.Π.Ε. Καλαμάτας :
ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ «Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΩΝ ΧΑΜΕΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ»

Συλλογική συγγραφή

Η παρούσα έκδοση δημιουργήθηκε το 2005 από τους εκπαιδευτικούς του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καλαμάτας, Γεώργιο Σκούρα, Γεωργία Σπάλα, Αντώνη Δεμπεγιώτη, Κυριακή Θωμά, Νικόλαο Κάστανο, Άννα Ντεκελέ, Ελένη Παϊδούση και Διονυσία Πλακονούρη και βελτιώθηκε το 2009 από τη Παιδαγωγική Ομάδα του ΚΠΕ Καλαμάτας Πλακονούρη Διονυσία(Σίση), Ζαραβέλα Δέσποινα, Βάγια Δήμητρα, Καλογεράκη Μαρία, Καραβά Λελούδα(Λίλιαν), Μακρή Αθηνά, Πανταζόπουλο Γιώργο, Στραβάκου Ελένη, Χριστοπούλου Αφροδίτη.

Επιμέλεια έκδοσης: Οι εκπαιδευτικοί της Παιδαγωγικής Ομάδας του Κ.Π.Ε. Καλαμάτας

ISBN 978-960-9424-01-1

Copyright 2009

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
Θουκυδίδου 2 – Καλαμάτα 24100 Τηλ. – fax: 27210-86147
E-mail: mail@kpe-kal.mes.sch.gr
Ιστοσελίδα: <http://www.kpe-kalamatas.gr>

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση -

Εκτύπωση: Γραφικές Τέχνες Λεβέντη
Γ. Ρουμελιώτου 3-5, Καλαμάτα
Τηλ. 27210 93374

Το πρόγραμμα του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καλαμάτας «Ο Κύκλος των χαμένων υλικών» μας φέρνει σε επαφή με το θέμα των απορριμμάτων. Βγαίνοντας με τους μαθητές στις γειτονιές της Καλαμάτας θα προσπαθήσουμε να βιώσουμε τις πραγματικές διαστάσεις του προβλήματος των σκουπιδιών.

Στη χώρα μας κάθε ένας από εμάς παράγει πάνω από ένα κιλό σκουπίδια την ημέρα. Αυτό για μια πόλη 60.000 κατοίκων, όπως η Καλαμάτα, σημαίνει πάνω από 75 τόνους σκουπίδια την ημέρα. Σε αυτά, αν προσθέσουμε την αύξηση του πληθυσμού τους καλοκαιρινούς μήνες, τα ογκώδη, τα μπάζα και τις χαλασμένες οικιακές συσκευές, τότε προσεγγίζουμε τους 100 τόνους την ημέρα.

Με τις περιβαλλοντικές ομάδες καταγράφουμε τα είδη των απορριμμάτων, την κατάσταση των κάδων, εκτιμάμε την καθαριότητα των οικοδομικών τετραγώνων στη διαδρομή έρευνας πεδίου. Συζητάμε με τους κατοίκους, αποτυπώνουμε τη στάση των πολιτών απέναντι σε αυτό το μεγάλο πρόβλημα. Επισκεπτόμαστε ένα σούπερ-μάρκετ της πόλης μας, ερευνάμε και καταγράφουμε τη σχέση της υπερκατανάλωσης με την παραγωγή απορριμμάτων, συζητάμε με τους πελάτες και το διευθυντή του καταστήματος. Διερευνάμε και αποτυπώνουμε την καταναλωτική τους συμπεριφορά. Ταξιδεύουμε στο μέλλον ως ιστορικοί του 2110 μέσα από το παιχνίδι των σκουπιδιών. Μελετάμε τον πολιτισμό μας έχοντας ως ιστορική πηγή μια σακούλα σκουπιδιών. Όλα τα προϊόντα που χρησιμοποιούμε έχουν μια κρυμμένη ιστορία, ένα μη εγγεγραμμένο κατάλογο των υλικών, των πόρων και των επιπτώσεών τους.

Τα στοιχεία που συγκεντρώνουμε και επεξεργαζόμαστε μας βοηθούν να αναπτύξουμε κριτική στάση, να μελετήσουμε τρόπους μείωσης της παραγωγής απορριμμάτων, να μάθουμε να τα επαναχρησιμοποιούμε, να επαναπροσδιορίσουμε την καταναλωτική μας συμπεριφορά. Μέσα από όλα αυτά συνειδητοποιούμε την ανάγκη λήψης αποφάσεων και κατάλληλων μέτρων από την πολιτεία για την αντιμετώπιση και τη διαχείριση του προβλήματος, καθώς και την ανάγκη της δική μας αλλαγής στάσεων και αξιών. Τέλος οι μαθητές διατυπώνουν τις δικές τους προτάσεις για το πώς μπορούμε να αλλάξουμε τις καθημερινές μας συνήθειες στοχεύοντας σε ένα καθαρότερο περιβάλλον.

Σήμερα στην εποχή του εφήμερου, της σπατάλης, της ανάληψης ιδεών και ανθρώπων, ονειρευόμαστε έναν πολίτη ενεργό, υπεύθυνο καταναλωτή και συμμετέχο στις λύσεις.

ΕΙΔΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Σημειώνουμε ποιά και πόσα από τα παρακάτω ή άλλα είδη συναντάμε πεταμένα στη διαδρομή μας.

ΧΑΡΤΙ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ
εφημερίδα		
Περιοδικά, βιβλία, τετράδια, διαφημι- στικά φυλλάδια		
Χαρτιά καθαρισμού Τουαλέτας, χαρτομάντιλα		
Χάρτινη συσκευασία Γάλα, χυμός, σοκολάτα		
Κουτιά τσιγάρων		
Άλλο		
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ
Κουτί αναψυκτικού, μπύρας		
Αλουμινόχαρτο		
Σπρέι αφρός ξυρίσματος, αποσμητικό,λακ		
Μαγειρικά σκεύη		
Άλλο		
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		

ΠΛΑΣΤΙΚΟ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ
Μιας χρήσης Καλαμάκι, ποτήρι, πιάτο		
Συσκευασία τροφίμων κρουασάν, πατατόκια γαριδάκια		
Μπουκάλια νερού, αναψυκτικού		
Σακούλες		
Άλλο (Ρόδες -σαμπρέλες, αφρολέξ, φελιζόλι, σχολικά είδη)		
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		
ΑΛΛΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ
ΧΑΛΚΟΣ Καλώδια, μαγειρικά σκεύη		
ΜΟΛΥΒΔΟΣ Σωληνάρια από φάρμακα, οδοντόπαστα, σωλήνες κ.ά.		
ΣΙΔΗΡΟΣ Κονσέρβες, κουβάς, σύρμα, σιδηρόβεργες, σωλήνες κ.ά.		
ΑΛΛΟ		
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		

ΕΙΔΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Σημειώνουμε ποιά και πόσα από τα παρακάτω ή άλλα είδη συναντάμε πεταμένα στη διαδρομή μας.

ΟΙΚΙΑΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ										ΣΥΝΟΛΟ	
Φαγώσιμα												
Έπιπλα												
Ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές												
Ρούχα												
Μοκέτες χαλιά												
Παπούτσια												
Στρώματα												
Σιδερώστρα												
Μπάζα												
Άλλα												
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ												
ΓΥΑΛΙ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ										ΣΥΝΟΛΟ	
Μπουκάλια <small>Ποτών, αναψυκτικών, νερού</small>												
Ποτήρια												
Τζάμια κατοικιών												
Άλλα												
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ												
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ										ΣΥΝΟΛΟ	
Μπαταρίες												
Φάρμακα												
Χημικά												
Άλλα												
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ												

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΔΩΝ ΚΑΙ ΚΑΔΩΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Παρατηρούμε τους κάδους απορριμμάτων που βρίσκουμε στη διαδρομή μας, χωρίς να τους ακουμπάμε και συμπληρώνουμε τον πίνακα

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΔΩΝ											
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΔΟΥ	ΑΝΟΙΚΤΟΣ	ΜΙΣΑ-ΝΟΙΚΤΟΣ	ΚΛΕΙΣΤΟΣ	ΒΡΩΜΙΚΟΣ	ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΑΘΑΡΟΣ	ΚΑΘΑΡΟΣ	ΧΑΛΑ-ΣΜΕΝΟΣ	ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΕΞΩ	ΓΕΜΑΤΟΣ	ΑΔΕΙΑΣ-ΜΕΝΟΣ
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
ΣΥΝΟΛΟ											

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΔΩΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ											
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΔΟΥ	ΑΝΟΙΚΤΟΣ	ΑΝΑΚΥΚΛ. ΥΛΙΚΑ	ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ >20%	ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ >50%	ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΑΘΑΡΟΣ	ΚΑΘΑΡΟΣ	ΧΑΛΑ-ΣΜΕΝΟΣ	ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	ΥΛΙΚΑ ΑΝΑΚΥΚΛ. ΕΞΩ	ΓΕΜΑΤΟΣ	ΑΔΕΙΑΣ-ΜΕΝΟΣ
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
ΣΥΝΟΛΟ											

ΑΣΤΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΤΕΤΡΑΓΩΝΩΝ

Σημειώνουμε τις χρήσεις των οικοδομικών τετραγώνων στη διαδρομή έρευνας πεδίου και κάνουμε μια πρώτη εκτίμηση της καθαριότητας από το 1 (πολύ βρώμικο) μέχρι 5 (πολύ καθαρό)

ΧΡΗΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΤΕΤΡΑΓΩΝΩΝ	ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ				
	1	2	3	4	5
Μονοκατοικίες					
Διώροφες κατοικίες					
Πολυκατοικίες					
Σχολεία					
Καταστήματα					
Πολυκαταστήματα					
Βιοτεχνίες, εργαστήρια, συνεργεία					
Εργοστάσια					
Λιμάνι					
Μαρίνα					
Πάρκα, χώροι υπαίθριας αναψυχής					
Γήπεδα, αθλητικοί χώροι					
Οικόπεδα					
Άλλο					

Κάτοικος της περιοχής Επαγγελματίας στην περιοχή Εργαζόμενος στην περιοχή Περαστικός

- 1) Κάθε πότε βγάζετε έξω τα σκουπίδια σας;
Κάθε πρωί Κάθε μεσημέρι Κάθε βράδυ Κάθε 2 μέρες Δεν ξέρω δεν απαντώ
- 2) Κάθε πότε περνάει το απορριμματοφόρο από τη γειτονιά σας;
Κάθε μέρα Κάθε 2 μέρες Κάθε εβδομάδα Δεν ξέρω
- 3) Πόσους τόνους σκουπίδια πιστεύετε ότι παράγουμε στην Καλαμάτα κάθε μέρα; 5 25 100
- 4) Γνωρίζετε πού ακριβώς πηγαίνουν τα σκουπίδια που συγκεντρώνουν τα απορριμματοφόρα κάθε μέρα;
.....
- 5) Η χωματερή είναι το ίδιο με το Χ.Υ.Τ.Α; Ναι Όχι Δεν γνωρίζω
- 6) Πιστεύετε ότι μπορούμε να έχουμε λιγότερα σκουπίδια; Αν ναι με ποιους τρόπους; .....
- 7) Έχετε ακούσει τον όρο επαναχρησιμοποίηση; Ναι Όχι Δεν γνωρίζω
- 8) Έχετε ακούσει τον όρο μείωση; Ναι Όχι Δεν γνωρίζω
- 9) Ποια πιστεύετε ότι είναι τα οφέλη από την ανακύκλωση;.....
- 10) Γνωρίζετε τα ρεύματα ανακύκλωσης που λειτουργούν στο Δήμο μας; Ναι Όχι Δεν γνωρίζω
- 11) Ασχολείστε με τη διαλογή όλων των ανακυκλώσιμων απορριμμάτων; Ναι Όχι
- 12) Χρησιμοποιείτε τους μπλε κάδους ανακύκλωσης; Ναι Όχι
- 13) Τις συσκευασίες των προϊόντων σας (χαρτί, αλουμίνιο, πλαστικό, γυαλί) τις πετάτε:
Στο γενικό κάδο Στον κάδο ανακύκλωσης Δεν ασχολούμαι καθόλου
- 14) Σας διευκολύνει ο μπλε κάδος ανακύκλωσης που είναι κοντά στο σπίτι σας; Ναι Όχι
- 15) Είστε ευχαριστημένος από τις υπηρεσίες καθαριότητας του Δήμου; Ναι Όχι
- 16) Πιστεύετε ότι για το πρόβλημα των σκουπιδιών φατνεί με τη σειρά:
(Αξιολογούμε από το 1 έως το 11 με σειρά σπουδαιότητας το 11)
- 17) Από ποιους περιμένουμε να βοηθήσουν στη βελτίωση της κατάστασης;
(Αξιολογούμε από το 1 έως το 11 με σειρά σπουδαιότητας το 11)

Εργοστάσιο / βιοτεχνίες	
Δήμος	
Κράτος	
Περιφέρεια	
Πολίτες	
Σχολείο	
Ευρωπαϊκή Ένωση	
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	
Νομαρχία	
Οικογένεια	
Άλλο	

Εργοστάσιο / βιοτεχνίες	
Δήμος	
Κράτος	
Περιφέρεια	
Πολίτες	
Σχολείο	
Ευρωπαϊκή Ένωση	
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	
Νομαρχία	
Οικογένεια	
Άλλο	

ΕΡΕΥΝΑ

Επισκεπτόμαστε ένα σούπερ μάρκετ της πόλης μας.
Παρατηρούμε και καταγράφουμε τα παρακάτω:

ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΣΤΡΩΜΑΤΑ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ				ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΡΩΜΑΤΩΝ
		ΧΑΡΤΙ	ΠΛΑΣΤΙΚΟ	ΓΥΑΛΙ	ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						

Πλησιάζουμε ευγενικά κάποιους πελάτες του καταστήματος και τους ρωτάμε ευγενικά τα παρακάτω:

1. Έχετε λίστα με τα προϊόντα που θα αγοράσετε;

.....

2. Για την αγορά ενός προϊόντος επηρεάζεστε από:

α) την τιμή

β) την ποιότητα

γ) τη διαφήμιση

δ) τη συσκευασία

3. Αγοράζετε συνήθως τα προϊόντα στην ποσότητα που χρειάζεστε;

.....

4. Έχετε αγοράσει κάποιο προϊόν που τελικά δεν το χρησιμοποιήσατε;

.....

5. Προτιμάτε τα ντόπια προϊόντα από τα ξένα;

.....

6. Ελέγχετε τις ετικέτες των προϊόντων για τα συστατικά και τα συντηρητικά που έχουν;

.....

7. Τι κάνετε τις πλαστικές σακούλες από τα ψώνια σας;

.....

8. Έχετε σκεφτεί να τις αντικαταστήσετε με κάτι άλλο, πιο φιλικό στο περιβάλλον;

.....

3η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Πηγαίνουμε στο διευθυντή του καταστήματος και τον ρωτάμε ευγενικά τα παρακάτω:

1. Πόσο στοιχίζει η μία πλαστική σακούλα στον καταναλωτή;

.....

2. Πόσες πλαστικές σακούλες καταναλώνονται περίπου την ημέρα στο κατάστημά σας;

.....

3. Έχετε σκεφτεί να τις αντικαταστήσετε;

.....

4. Αν ναι με τι;

.....

5. Οι πελάτες σας προτιμούν τα ντόπια προϊόντα από τα ξένα;

.....

6. Γιατί νομίζετε ότι συμβαίνει αυτό;

.....

7. Για την αγορά ενός προϊόντος οι πελάτες επηρεάζονται από:

α) την τιμή

β) την ποιότητα

γ) τη διαφήμιση

δ) τη συσκευασία

ε) το σημείο τοποθέτησης στο κατάστημα

8. Γνωρίζετε τα ρεύματα ανακύκλωσης που είναι ενεργά στην πόλη μας;

.....

9. Το κατάστημά σας σε ποια ρεύματα ανακύκλωσης συμμετέχει;

.....

1. Πόσα συνολικά σκουπίδια βρήκες στη διαδρομή.....

2. Ποιοι είναι οι σκουπιδοπρωταθλητές ;

ΜΕΤΑΛΛΙΟ	ΕΙΔΟΣ ΣΚΟΥΠΙΔΙΟΥ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
Χρυσό		
Αργυρό		
Χάλκινο		

3. Κατάσταση των γενικών κάδων

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΔΩΝ	ΑΝΟΙΚΤΟΣ	ΑΝΑΚΥΚΛ. ΥΛΙΚΑ	ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ >20%	ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ >50%	ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΑΘΑΡΟΣ	ΚΑΘΑΡΟΣ	ΧΑΛΑ-ΣΜΕΝΟΣ	ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	ΥΛΙΚΑ ΑΝΑΚΥΚΛ. ΕΩ	ΓΕΜΑΤΟΣ	ΑΔΕΙΑΣ-ΜΕΝΟΣ

4. Κατάσταση των κάδων ανακύκλωσης

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΔΩΝ	ΑΝΟΙΚΤΟΣ	ΑΝΑΚΥΚΛ. ΥΛΙΚΑ	ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ >20%	ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ >50%	ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΑΘΑΡΟΣ	ΚΑΘΑΡΟΣ	ΧΑΛΑ-ΣΜΕΝΟΣ	ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	ΥΛΙΚΑ ΑΝΑΚΥΚΛ. ΕΩ	ΓΕΜΑΤΟΣ	ΑΔΕΙΑΣ-ΜΕΝΟΣ

5. Από την εικόνα των δρόμων, των κάδων, των οικοδομημάτων και από τη συνέντευξη, ποια γενικά συμπεράσματα βγάζεις για τη νοοτροπία και καθημερινή συμπεριφορά των πολιτών και των υπηρεσιών. Τσεκάρισε το κουτάκι που νομίζεις.

	Άριστη	Καλή	Μέτρια	Κακή
Κάτοικοι	☐	☐	☐	☐
Περαστικοί	☐	☐	☐	☐
Επαγγελματίες	☐	☐	☐	☐
Δημόσιες υπηρεσίες	☐	☐	☐	☐

6. Από την επεξεργασία των στοιχείων της έρευνας στο σούπερ-μάρκετ και τις απόψεις που καταγράψατε στις συνεντεύξεις ,ποια συμπεράσματα βγάζετε για την καταναλωτική συμπεριφορά των πολιτών και τη στάση τους σχετικά με το θέμα διαχείρισης των απορριμμάτων;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Πώς μπορούμε να εξηγήσουμε την κατάσταση
Τι φταίει κατά σειρά;

(Αξιολογούμε από το 1εως το11 με σειρά σπουδαιότητας το 11)

Εργοστάσιο / βιοτεχνίες	
Δήμος	
Κράτος	
Περιφέρεια	
Πολίτες	
Σχολείο	
Ευρωπαϊκή Ένωση	
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	
Νομαρχία	
Οικογένεια	
Άλλο	

8. Από ποιους περιμένουμε να βοηθήσουν
στη βελτίωση της κατάστασης;

(Αξιολογούμε από το 1εως το11 με σειρά σπουδαιότητας το 11)

Εργοστάσιο / βιοτεχνίες	
Δήμος	
Κράτος	
Περιφέρεια	
Πολίτες	
Σχολείο	
Ευρωπαϊκή Ένωση	
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	
Νομαρχία	
Οικογένεια	
Άλλο	

9. Διατυπώνουμε τις προτάσεις μας για να βελτιωθούν τα πράγματα.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Δίνουμε σε κάθε ομάδα από μια σακούλα με σκουπίδια. Υποθέτουμε ότι τα μέλη της κάθε ομάδας είμαστε ιστορικοί του 2110 και θα μελετήσουμε τα κατάλοιπα (σκουπίδια) του πολιτισμού του 2010.

Η μεθοδολογία της ιστορικής έρευνας που θα ακολουθήσουμε

Προκειμένου να απαντήσουμε στις παρακάτω ερωτήσεις διαχωρίζουμε:

Τι ξέρουμε με σιγουριά από το αντικείμενο; Τι υποθέτουμε; Τι στοιχεία έχουμε για να ελέγχουμε την υποθεσή μας; Ποια είναι τα συμπεράσματά μας;

Προσοχή:

- Για να μπορέσουμε να γενικεύσουμε τα συμπεράσματά μας πρέπει να τα συγκρίνουμε με αυτά από τις σακούλες των άλλων ομάδων.
- Ας έχουμε κατά νου ότι οι συνθήκες μας, οι αξίες, η νοοτροπία, οι κοινωνικές σχέσεις ισχύουν για τις δεδομένες κοινωνικές συνθήκες τη συγκεκριμένη εποχή και άρα είναι διαφορετικές σε προηγούμενες ή σε μελλοντικές εποχές με διαφορετικές συνθήκες οπότε να μην αναγάγουμε στοιχεία της δικής μας κοινωνίας σε κοινωνίες άλλων εποχών.

Βήμα 1ο : Να διαβάσουμε τα πράγματα γύρω μας, να παρατηρήσουμε και να περιγράψουμε τις ιστορικές πηγές τους.

Πιθανά ερωτήματα περιγραφής:

Πώς είναι το αντικείμενο; Πώς είναι κατασκευασμένο; Ποια ήταν η χρήση του; Ποια είναι η διακόσμησή του;

Βήμα 2ο : Να βγάλουμε συμπεράσματα για τον πολιτισμό τους.

Πιθανά στοιχεία για τον πολιτισμό:

Για την τεχνολογία, την οικονομία, την καθημερινή ζωή (διατροφή, ντύσιμο, συνήθειες, διασκέδαση), τις σχέσεις με άλλες κοινωνίες, τις κοινωνικές αξίες, τις αισθητικές αξίες.

Βήμα 3ο : Να φτιάξουμε το πορτρέτο του ιδιοκτήτη τους.

Πιθανά στοιχεία για τον ιδιοκτήτη των σκουπιδιών:

Φύλο, ηλικία, επάγγελμα, ασχολίες, οικονομική κατάσταση, ατομικές προτιμήσεις, συνήθειες, αξίες, ιδεολογία.

Βήμα 4ο : Να χρονολογήσουμε τη σακούλα

Πιθανοί τρόποι χρονολόγησης:

Από αντικείμενα με ημερομηνία λήξης, από τον τύπο και τα περιοδικά (ημερομηνίες, γνωστά χρονολογημένα γεγονότα), από προϊόντα που κυκλοφόρησαν ή χρησιμοποιούνταν σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Βασικό ερώτημα είναι: τι θα έχει διατηρηθεί από τα στοιχεία της σακούλας μετά από 100 χρόνια που υποτίθεται ότι γίνεται η έρευνα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

A large rectangular area with a light gray background and horizontal dotted lines, intended for writing the results of a historical research project.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	σελίδα 3
Φύλλο 1: Είδη απορριμμάτων	4
Φύλλο 2: Κατάσταση γενικών κάδων και κάδων ανακύκλωσης	6
Φύλλο 3: Αστικές χρήσεις οικοδομικών τετραγώνων	7
Φύλλο 4: 1η Συνέντευξη	8
Φύλλο 5: Έρευνα	9
Φύλλο 6: 2η Συνέντευξη	10
Φύλλο 7: 3η Συνέντευξη	11
Φύλλο 8: Συμπεράσματα από την έρευνα πεδίου	12
Φύλλο 9: Το παιχνίδι των σκουπιδιών	14
Φύλλο 10: Αποτελέσματα ιστορικής έρευνας	15

“Όλα τα προϊόντα που χρησιμοποιούμε έχουν μια κρυμμένη ιστορία, ένα μη εγγεγράμενο κατάλογο των υλικών, των πόρων και των επιπτώσεών τους.

Σήμερα στην εποχή του εφήμερου, της σπατάλης, της ανάληψης ιδεών και ανθρώπων, ονειρευόμαστε έναν πολίτη ενεργό, υπεύθυνο καταναλωτή και συμμετόχο στις λύσεις.

”

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α'/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β'/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

978-960-9424-01-1

